

Fouten zijn leermomenten

Voor Herman VAN DE VELDE, oud-CEO van lingeriebedrijf Van de Velde, betekent ethisch ondernemen vooral je in de plaats van de ander stellen

Eveline COPPIN

Hij zat naar eigen zeggen acht jaar „opgesloten” bij de jezuïeten in het Sint-Barbaracollege. Letterlijk, want Herman Van De Velde (62), zat er vanaf het vijfde leerjaar op internaat en vond dat er maar weinig groen te bespeuren viel in en rond het schoolgebouw midden in de Gentse binnenstad. Toch is hij erg dankbaar voor de opvoeding en waarden die hij op het strenge college meekreeg. „Altijd de beste zijn” is er zo eentje en wel uit de *Ilias* van Homeros. En laat uitblinken net zijn wat hij jarenlang met lingeriebedrijf Van de Velde heeft trachten te doen.

–Stond het in de sterren geschreven dat u in de familiezaak zou stappen?

Ik had mij altijd voorgenomen dat zeker niet te doen. Maar na mijn opleiding economie aan de KU Leuven en ontwikkelingspsychologie aan de UCL en twee wat gefrustreerde jaren werken in Guinee voor UNIDO, een gespecialiseerde organisatie van de Verenigde Naties, besloot ik in 1981 toch mijn kans te wagen.

Ik had in Guinee ervaren hoe moeilijk het is te werken onder iemand die zijn medewerkers geen vrijheid geeft. Gelukkig kreeg ik van mijn vader wel de nodige ruimte om te experimenteren en te groeien. Mijn eerste opdracht was het bedrijf te computeriseren. Anderhalf jaar werk heb ik daarmee gehad, maar ik kende de zaak daardoor wel vanbinnen en vanbuiten.

Vanaf eind jaren tachtig namen mijn broer Karel, mijn neef Lucas Laureys, en ikzelf het bedrijf geleidelijk aan over. Ik nam daarbij de dagdagelijkse leiding voor mijn rekening. Anderhalf jaar geleden ging ik op pensioen, al blijf ik sterk betrokken, onder andere als voorzitter van de raad van bestuur en recentelijk nog met het zoeken naar een nieuwe CEO.

Herman Van de Velde: „Ik probeer mild te zijn als mensen fouten maken.” © Kristof Ghyselinck

–U bent nationaal voorzitter van Etion, de vroegere Vereniging voor Kristelijke Werkgevers (VKW) dat ‘waardengedreven ondernemerschap’ hoog in het vaandel draagt. Welke immateriële meerwaarde probeert u bij Van de Velde te creëren?

Ik zie een bedrijf als een project waar mensen samenkomen en aan hetzelfde doel werken. Bedoeling is een surplus te creëren. Vergelijk het met kloostergemeenschappen die meer-

„Vrouwen kopen in de eerste plaats lingerie voor zichzelf”

waarde creëren door samen bier of kaas te maken. Bij Van de Velde proberen we niet alleen de aandeelhouders tevreden te stellen, maar ook het personeel, de leveranciers, de klanten, ja zelfs de hele maatschappij. Maken we een kwaliteitsvol pro-

duct dat de vrouwen in onze samenleving echt nodig hebben? Ik hoop daar met ja te mogen op antwoorden.

Concreet betalen we onze medewerkers een degelijk loon en geven we hen de kans zich te ontplooiën. Zo gaven we onze vijftig stiksters in ons filiaal in Schellebelle een opleiding van twee jaar, zodat ze zelfstandig een bh – dat toch wel een technisch product is – kunnen maken. Ze werken nu nauw samen met onze stylisten, die met hun hulp snel kunnen inschatten of een idee haalbaar is of niet.

We willen ook graag tevreden klanten. Vrouwen in ons geval, want denk maar niet dat vrouwen lingerie kopen voor hun echtgenoot. Dat doen ze in de eerste plaats voor zichzelf. Als ze voelen dat die comfortabel zit, komen hun lichamen beter tot hun recht en geeft hen dat een goed gevoel.

–Ethisch ondernemen is volgens

u meer dan een modewoord. Hoe krijgt dat concreet gestalte?

Simpel. Ik probeer mij in de plaats van de ander te stellen. Stel dat een bedrijfsleider die beslissing zou nemen, hoe zou ik als werknemer reageren? Als een werknemer haar job niet meer graag uitvoert, zoeken we samen of er misschien een taak is in het bedrijf die haar beter zou liggen. Zowel de werknemer als het bedrijf heeft baat bij gelukkige werknemers. We hielden ook rekening met de klacht van onze enige buur die vond dat onze machine te veel lawaai maakte. Als buur zou ik dat ook niet aangenaam vinden en deden we er alles aan de geluidshinder te beperken. Of toen we onze fabriek in Hongarije sloten, ging ik dat zelf meedelen aan de mensen daar en boden we hen aan mee naar België te verhuizen, wat twintig vrouwen deden.

Daarnaast probeer ik mild te zijn als werknemers zich vergissen, want fouten zijn leermomen-

ten. Verder krijgt ons personeel – in de mate van het mogelijke – de nodige verantwoordelijkheid en geven we hen de kans zich te bewijzen en door te groeien. Zo zit de vroegere magazijnier nu in het directiecomité. Wat zeker nog beter kan, is onze ecologische voetafdruk, want we hebben geen series met ecologische stoffen en onze productie zit onder meer in Tunesië en China, wat natuurlijk luchttransport met zich meebrengt, omdat de bh's nog in België worden gecontroleerd.

–Door de vaak problematische werkomstandigheden in die Oosterse landen klinkt dat niet erg ethisch in de oren?

De verschuiving naar die lage-loonlanden was onvermijdelijk, omdat de productiekost anders te hoog werd. In Tunesië kost het vijf keer minder dan in België om te produceren. Een andere reden was dat we in België niet genoeg stiksters meer vonden, ook al omdat het werk vroeger – en daar zijn we wel schuldig aan – zo repetitief was door het sterk gefragmenteerde productieproces.

Al onze fabrieken kregen wel het SA8000-label toegekend. Daarin zijn negen sociale standaarden van de Internationale Arbeidersorganisatie opgenomen, zoals een leefbaar loon, geen kinderen jonger dan vijftien jaar aan het werk, geen racisme en een goede veiligheid en hygiëne. We laten ons bedrijf ook controleren door een externe auditor en betalen meer dan het standaardloon, omdat we zo betere werknemers aantrekken en zekerder zijn van de geleverde kwaliteit. Een win-win voor iedereen.

Op 20 oktober is Herman Van de Velde te gast op *Het beleg van Gent*. Terwijl hij spreekt geniet u van een vegetarische broodlunch en een drankje. Van 12.15 tot 13.15 uur in het Sint-Baafshuis (Biezekapelstraat 2). Kostprijs: 6 euro. Reserveren is niet nodig.

Puzzelen aan jouw weg

Scholen blijven kiezen voor bezinning bij de start van het nieuwe schooljaar

Traditiegetrouw is er in het Sint-Jozefsinstituut in Geraardsbergen op de eerste dag van het schooljaar een bezinning. Dit jaar kreeg die de titel *Puzzel aan jouw weg* mee. Leerlingen brachten puzzelstukken aan die verwezen naar het pedagogisch project van de stichter van de jozefieten, kanunnik Constant Van Crombrughe. Zijn pedagogische vademecum blaast in 2017 tweehonderd kaarsjes uit, maar is nog altijd inspirerend voor het huidige schoolleven.

Volgens Bellinda Staelens, begeleidster schoolpastoraal voor het secundair onderwijs, hou-

In de startviering brachten de leerlingen een puzzelstuk aan. © Bellinda Staelens

den veel scholen nog altijd vast aan een bezinning bij het begin van het schooljaar. „Ik zou zelfs durven te beweren dat er opnieuw meer directies dan vroeger voor kiezen”, stelt ze. „Het zijn evenwel haast nooit eucharistievieringen, omdat de leerlingenpopulatie steeds diverser wordt en dat moeilijker ligt. Mijn inziens hoort een eucharistieviering ook meer thuis in een parochiekerk dan in een school.”

Volgens de begeleidster is een bezinning bij de start van het schooljaar – in de praktijk meestal ergens in de maand september – zinvol, omdat leerlin-

gen en directie er stilstaan bij hun inspiratie en Gods zegen vragen voor het nieuwe schooljaar. „Het gaat in tegen het idee van de maakbaarheid van alles”, legt Staelens uit. „Je kunt een schooljaar nog zo goed plannen, maar je bent je er als school van bewust dat je niet alles in de hand hebt.”

De begeleidster is ook vol lof over het enthousiasme waarmee leerkrachten en directieleden die startvieringen aanpakken. „Ze krijgen hier geen uren voor. Het komt allemaal bovenop het andere werk. Daar doe ik mijn hoed voor af.” (EC)

Zowel schaap als wolf

Vzw Touché geeft agressiebegeleiding aan (ex-)gedetineerden en wil binnenkort jongeren trainen in hoe ze hun kwaadheid op een positieve manier de baas kunnen

- ▶ Onze maatschappij kan niet meer met agressie om
- ▶ Kwaadheid maakt veel energie vrij
- ▶ Verschillende technieken om jezelf te kalmeren

Eveline COPPIN

„Ik kan nu veel beter de controle over mezelf behouden, situaties vanuit een ander oogpunt bekijken – onder andere vanuit dat van het slachtoffer – en omgaan met lastige situaties. Allemaal door vzw Touché, getuigt Wim*, die al dertien jaar in de gevangenis van Oudenaarde verblijft, maar af en toe met een uitgangsvergunning naar buiten mag.

Een medegevangene sprak hem over de begeleiding – zowel individueel als in groep – die de organisatie ter plekke geeft. „In plaats van agressie via fysiek geweld te uiten, doe ik dat nu door een gesprek met mensen aan te knopen. Ik wil niet meer opnieuw in de problemen komen”, motiveert Wim zijn deelname aan de begeleiding.

Vzw Touché, een niet door de overheid gesubsidieerde vzw, organiseert die agressiebegeleiding in de gevangenis van Oudenaarde sinds 2007. Nadien kwamen er nog de gevangenis van Ruiselede, Dendermon-

de, Gent en Brugge bij en steeg geleidelijk aan het aantal mensen die begeleid worden tot 250 per jaar.

„Daarnaast geven we begeleiding in ons kantoor in de Gentse stationsbuurt”, meldt Marjan Gryson, oprichter en dagelijks bestuurder van de vzw. „Binnenkort hopen we evenzeer begeleiding te geven aan jongeren en bedrijven, want ook daar is agressie vaak aanwezig en uit het zich als burn-out, stress of conflicten tussen collega's.”

Uit de begeleidingen in de gevangenis ontstond in 2013 een projectgroep. Zij maakten onder meer een toneelstuk, *Play again*, en zelfs een documentaire, *Binneninzicht*, geregisseerd door Nic Balthazar, waarin de gedetineerden getuigden over hun leven in de penitentiaire inrichting.

„Het belangrijkste dat ik leerde, is om mijn mond open te doen als ik ergens een probleem mee heb”

Andy

„Bovenal willen we jongeren behoeden om in dezelfde situatie als wij terecht te komen”, zegt Andy*, die mee de documentaire maakte en er mee naar scholen trekt om hem aan jongeren te tonen. Net zoals Wim leerde Andy vzw Touché kennen via een medegevangene. „Het belang-

rijkste dat ik leerde, is om mijn mond open te doen als ik ergens een probleem mee heb”, geeft de 34-jarige man aan, die in beperkte detentie zit en vier dagen per de week bij een boer meehelpt.

„Als ik voel dat ik boos word, ga ik schrijven of luister ik naar heavy metal. Het ritme van de muziek klopt met mijn eigen hartritme, maar de teksten zijn meestal overdreven, waardoor ik het niet meer eens ben met het nummer en de muziek na een tiental minuten uitzet, omdat ik voel dat ik toch niet zo kwaad ben. Want ook dat heb ik geleerd, dat er verschillende stadia van kwaadheid zijn. Die kunnen benoemen – inzien dat iets maar een frustratie is, bijvoorbeeld – helpt ook sterk om je gevoelens te relativeren.”

„Het is goed als mensen verschillende soorten strategieën hebben om zich te kalmeren”, stipt Marjan Gryson aan „want je kunt niet elke techniek altijd toepassen. Grof genomen zijn er drie categorieën die we onderscheiden: *work it out*, waarbij je je gaat afreageren door bijvoorbeeld te sporten of te roepen. Een tweede categorie is net het omgekeerde doen, de stilte opzoeken. Voorbeelden daarvan zijn meditatie, tot tien tellen of je afzonderen. Een derde categorie is met iemand gaan praten.”

„Wat mij nog altijd kwaad maakt – maar niet meer erg kwaad – zijn slechte chauffeurs en mensen die inefficiënt werken”, reageert Wim. „Op zich is

Vzw Touché helpt via begeleiding vuistkracht omzetten naar veerkracht. © vzw Touché

er niets mis met agressie”, pikt Gryson in „want je kunt er informatie uithalen en het maakt veel energie vrij.” Het probleem volgens haar is dat onze maatschappij niet meer met agressie om kan. „Kijk maar naar het huidige beleid, waar agressie niet meer wordt getolereerd en ingedijkt wordt door extra veiligheidsmaatregelen of het steeds langer en meer opsluiten van mensen. Maar agressie bevechten, lost het probleem niet op. Veel gedetineerden komen agressie-

ver de gevangenis buiten dan ze erin gingen. Als we zouden erkennen dat elke mens wolf en schaap tegelijk is, dan zou het wederzijdse begrip groter zijn en de wereld er een pak beter aan toe zijn.”

Meevechten met vzw Touché? Kijk op www.vzwtouché.be hoe u kunt steunen. Zondag 2 oktober riepen de Verenigde Naties uit tot internationale dag van het gewelddoos verzet.

*: dit is een schuilnaam

Windwerk

Kinderen testen het oude mechanisme om lucht via twee vouwbalgen in het Van Peteghem-orgel te blazen. Bedoeling is dat de twee vouwbalgen afwisselend geopend worden door de hefboom naar beneden te duwen, waardoor constant lucht wordt toegevoegd aan het orgel. Handelingen die nu niet meer nodig zijn, omdat het windwerk elektrisch wordt voorzien. De vouwbalgen – die dateren uit 1786 en in een kast zitten om ze aan het zicht te onttrekken en te vrijwaren van stof en ongedierte – waren tijdens Open Monumentendag een van de te ontdekken schatten in de Sint-Britiuskerk van Etikhove. Daarnaast konden kinderen een klein orgeltje in elkaar steken en het ecclesiamysterie ontrafelen. Daarvoor moesten ze in vier Maarkedalse kerken zoeken naar antwoorden om uiteindelijk het raadsel „De kerk is open” te ontcijferen. (EC)

© Frank Bahn Müller